

Saksframlegg

Saksgang:

Styre	Møtedato
Styret Helse Sør-Øst RHF	18. desember 2025

Sak 145-2025**Tildeling av regionale, konkurranseutsatte forskningsmidler for 2026*****Forslag til vedtak:***

Styret vedtar å tildele regionale, konkurranseutsatte forskningsmidler for 2026, i samsvar med innstillingen fra Samarbeidsorganet for forskning, innovasjon og utdanning i Helse Sør-Øst om fordeling av det øremerkede tilskuddet fra Helse- og omsorgsdepartementet og innstilling av målrettede forskningsmidler til prosjekter ved ikke-universitetssykehusene og innen prioriterte områder, jf. styresak 025-2025.

Hamar, 11. desember 2025

Terje Rootwelt
administrerende direktør

1 Hva saken gjelder

Regionale forskningsmidler i Helse Sør-Øst skal fremme helseforskning i regionen og bidra til videreutvikling og kvalitetsforbedring av tjenestene gjennom ny kunnskap og økt kompetanse. Forskningsmidlene benyttes for å realisere nasjonale og regionale styringsmål og for å understøtte hovedmålene i *Regional utviklingsplan 2040*.

De regionale konkurranseutsatte midlene til forskning omfatter både det øremerkede tilskuddet til forskning fra Helse- og omsorgsdepartementet og avsetningen til forskning fra det regionale helseforetakets eget budsjett.

I 2025 har styret i Helse Sør-Øst RHF ved behandling av sak 025-2025 vedtatt målretting av regionale forskningsmidler til tre prioriterte områder. I sak 130-2025 vedtok styret budsjettrammen for de regionale forskningsmidlene for 2026, og avsatte i alt 176,4 millioner kroner til konkurransebasert utlysning, hvorav inntil 6 millioner kroner er målrettet styrking av forskning ved ikke-universitetssykehusene i regionen, og inntil 10 millioner kroner er målrettet til forskningsprosjekter innen prioriterte områder.

Saken redegjør for forslag til tildeling av regionale, konkurranseutsatte forskningsmidler for 2026 med oversikt over fordelings effekter.

2 Hovedpunkter og vurdering av handlingsalternativer

Søknadsprosess etter utlysning

Utlsning av forskningsmidlene ble annonsert i juni 2025 i henhold til anbefaling fra det regionale forskningsutvalget og fra Samarbeidsorganet for forskning, innovasjon og utdanning i Helse Sør-Øst.

For 2026 har styret i Helse Sør-Øst RHF ved behandling av sak 025-2025 vedtatt målretting av forskningsmidler for prioritering av prosjekter innen følgende områder:

- Kvalitetsforbedring og pasientsikkerhet
- Desentraliserte tjenester og sømløse pasientforløp
- Digitalisering

Helse Sør-Øst RHF mottok i alt 583 søknader ved søknadsfristens utløp 4. september 2025. 21 søknader ble avvist av formelle årsaker etter administrativ gjennomgang, mens fire søknader ble trukket av søkerinstitusjonene. Dette betyr at i alt 558 søknader ble vurdert for innstilling.

Helse Sør-Øst RHF har satt en øvre årlig grense for samlet tildelingsbeløp per prosjektleder. Denne grensen er på 4,5 millioner kroner for 2026 og inkluderer både pågående og nye forskningsprosjekter og gjelder for alle kategorier dekket av utlysningen.

Samtlige søknader er vurdert etter kriterier for vitenskapelig kvalitet og forventet nytteverdi for pasientbehandlingen, og disse kriteriene er tillagt lik vekt. Den faglige vurderingen er utført innenfor rammen av føringer for søknadskategoriene slik de er gjengitt på Helse Sør-Øst RHF's nettsider; <https://www.helse-sorost.no/helsefaglig/forskning>, beskrevet under lenken forskningsmidler.

Vurderingen av prosjektsøknader er utført i seks vurderingskomiteer med høyt kvalifiserte, habile medlemmer som er rekruttert fra internasjonale og nasjonale forskningsmiljøer (vedlegg 1). Det er 17 kvinner blant de 39 komitémedlemmene, og 97 prosent av medlemmene har tilknytning til utenlandske institusjoner. Den strategiske vurderingskomiteen for søknader innen prioriterte områder har bestått av medlemmer fra RHF-et, KTV og brukerrepresentant (se "strategisk komite", vedlegg 1). Konsernrevisjonen i Helse Sør-Øst har deltatt med observatører i denne komiteen (se bekreftelse, vedlegg 2).

Søknadene er først vurdert uavhengig av to komitémedlemmer som gir poeng (1-7) for hvert av vurderingskriteriene. Deretter samles alle vurderinger for beregning av en gjennomsnittsskår. De søknader som har oppnådd skår over median i komiteen, bringes så videre for plenumsdiskusjon i komitemøte og rangering. Rangerte søknader fra vurderingskomiteene samles til slutt i en felles liste, og denne listen utgjør innstillingen for den åpne tematiske utlysningen. Antall innstilte søknader fra hver komite samsvarer med søknadstilfang i den aktuelle komiteen, slik at søknader innen ulike faggrupper ikke stilles opp mot hverandre i konkurransesituasjonen.

Strategisk komite har vurdert søknader som omhandler de prioriterte områdene. Vurderingen omfatter søknader som a) ikke er innstilt i åpen utlysning og som b) har oppnådd høyere skår enn gjennomsnitt i sin faglige vurderingskomite. Innstilling for inntil ti millioner kroner i denne komiteen er basert på en samlet vurdering av hvor godt søknadene besvarer prioriteringene. I tillegg benyttes den rangerte listen for innstilling av inntil seks millioner kroner til prosjekter ved ikke-universitetssykehusene. Denne innstillingen tar hensyn til både geografisk spredning og endelig søknadsskår.

Regionalt forskningsutvalg i Helse Sør-Øst har behandlet føringer for søknadsprosessen og ga i møte 4. desember 2025 sin tilslutning til gjennomføringen. Samarbeidsorganet for forskning, innovasjon og utdanning i Helse Sør-Øst behandlet i møte 5. desember 2025 innstillingen om tildeling av forskningsmidler for 2026 og sluttet seg til denne (vedlegg 3). Vurdering av habilitet i Samarbeidsorganet ble håndtert i tråd med tidligere erfaringer og råd fra juridisk direktør i RHFet. Innstillingen ble gjort med støtte fra et flertall blant medlemmene i tråd med Helse- og omsorgsdepartementets instruks til styret i Helse Sør-Øst RHF om samarbeid med universiteter og høyskoler.

Innstilling av søknader om regionale forskningsmidler for 2026

I alt er 88 søknader innstilt til støtte etter åpen tematisk utlysning av konkurranseutsatte regionale forskningsmidler for 2026 (vedlegg 4a). For avsetningen på inntil ti millioner kroner til tre prioriterte områder er prosjektsøknadene først vurdert av fagkomiteene for vitenskapelig kvalitet og forventet nytteverdi og deretter av strategisk komite med prosess som beskrevet ovenfor. Midlene foreslås tildelt til fem prosjekter innen de utvalgte områdene. De prioriterte områdene fikk følgende fordeling: digitalisering (to prosjekter), desentraliserte tjenester og sømløse pasientforløp (to prosjekter) og pasientsikkerhet og kvalitetsforbedring (ett prosjekt). I tillegg ble 19 prosjekter, klassifisert av prosjektleder/søker til å være innen prioriterte områder, innstilt til støtte i den åpne delen av utlysningen fordelt på digitalisering (åtte prosjekter), desentraliserte tjenester og sømløse pasientforløp (fem prosjekt) og pasientsikkerhet og kvalitetsforbedring (seks prosjekter).

Søknader om strategiske forskningsmidler til ikke-universitetssykehusene ble i denne utlysningen behandlet under samme prosess, og det er foreslått tildeling til tre prosjekter fra hhv Sykehuset i Vestfold HF, Sykehuset Innlandet HF og Sørlandet sykehus HF. I alt er det foreslått en tildeling på noe over fem millioner kroner til ikke-universitetssykehusene.

Det innstilles følgelig totalt 96 prosjekter for tildeling av regionale forskningsmidler med oppstart i 2026. Innstillingslisten omfatter kun flerårige prosjekter, og den totale bindingssummen for prosjektene er derfor i overkant av 500 millioner kroner. Det gjøres oppmerksom på at den rangerte ventelisten (vedlegg 4b) vil benyttes dersom prosjektleder ikke ønsker å motta forskningsmidler etter innstilling eller dersom det i løpet av 2026 blir tilbakeført tildelte midler. Nedenfor presenteres fordelingseffekter for de konkurranseutsatte forskningsmidlene for prosjekter med oppstart i 2026.

Tabell 1 viser oversikt over antall søknader og andel innstilte prosjekter. Det framgår av tabellen at noe under en femtedel av søknadene er innstilt til støtte. Suksessraten er i år ganske lik for søknader fra universitetssykehus og ikke-universitetssykehusene.

Tabell 1. Oversikt over projektsøknader om regionale forskningsmidler for 2025– åpen tematisk utlysning, prioriterte områder og ikke-universitetssykehus.

Helseforetak/sykehus	Antall vurderte søknader (%)	Antall innstilte søknader i alt (%)	% innstilte søknader	Innstilt beløp i tusen kroner
Universitetssykehus	407 (72,9)	69 (71,9)	17,0	136 375
Øvrige sykehus (ikke-universitetssykehus)	151 (27,1)	27 (28,1)	17,9	39 667
Totalt	558 (100,0)	96 (100,0)	18,5	176 042

Fordelingsvirkninger av innstillingen

Fordelingen av innstilte prosjekter per helseforetak/sykehus er vist i tabell 2.

Tabell 2a. Antall søknader innstilt til støtte per helseforetak/sykehus - åpen tematisk utlysning.

Søkerinstitusjon	Antall innstilte søknader i åpen utlysning	Beløp - tusen kroner
Akershus universitetssykehus HF	9	17 113
Oslo universitetssykehus HF	58	115 297
Sunnaas sykehus HF	1	1 000
Sykehuset i Vestfold HF	1	1 400
Sykehuset Telemark HF	2	1 565
Sykehuset Østfold HF	3	1 290
Vestre Viken HF	2	3 385
Diakonhjemmet Sykehus AS	7	12 934
Lovisenberg Diakonale Sykehus	5	7 893
Totalt	88	161 877

Tabell 2b. Antall søknader innstilt til støtte per helseforetak/sykehus - prioriterte områder.

Søkerinstitusjon	Antall innstilte søknader for prioriterte områder	Beløp - tusen kroner
Akershus universitetssykehus HF	1	2 565
Oslo universitetssykehus HF	1	1 400
Sykehuset i Vestfold HF	2	3 700
Vestre Viken HF	1	1 400
Totalt	5	9 065

Tabell 2c. Antall søknader innstilt til støtte per helseforetak/sykehus – ikke-universitetssykehus.

Søkerinstitusjon	Antall innstilte søknader; ikke-universitetssykehus	Beløp - tusen kroner
Sykehuset Innlandet HF	1	1 400
Sykehuset i Vestfold HF	1	700
Sørlandet sykehus HF	1	3 000
Totalt	3	5 100

Søknader fra i alt 11 ulike helseforetak/sykehus og private institusjoner er innstilt til støtte. Det er utlyst midler i tre ulike søknadskategorier og tabell 3 viser antall søknader innstilt per søknadskategori for utlysningen under ett.

Forskningsmidlene fordeler seg mellom doktorgradsstipend (36), postdoktorstipend (14) og Åpen prosjektstøtte (46). Merk at søknadskategorien Åpen prosjektstøtte også kan inneholde elementene doktorgrads-, postdoktor- og/eller forskerstilling.

Tabell 3. Antall søknader innstilt til støtte per søknadskategori – åpen tematisk utlysning, prioriterte områder og midler til ikke-universitetssykehus.

Søknadskategori	Antall vurderte søknader	Antall innstilte søknader	Beløp - tusen kroner
Doktorgradsstipend	229	36	41 190
Postdoktorstipend	100	14	15 280
Åpen prosjektstøtte	229	46	119 572
Totalt	558	96	176 042

Ved innsending av søknad om regionale forskningsmidler, skal søknaden klassifiseres av søkerne selv til én av fire faggrupper. Klassifiseringen er styrende for søknadenes fordeling til komité for faglig vurdering. Fordeling etter faggruppe for antall vurderte og innstilte søknader er gjengitt i tabell 4.

Tabell 4. Antall projektsøknader innstilt til støtte etter faggruppe – åpen tematisk utlysning, prioriterte områder og midler til ikke-universitetssykehus.

Faggruppe	Antall vurderte søknader	Antall innstilte	Andel innstilte (%)	Innstilt beløp - tusen kroner
Klinisk somatisk forskning	150	36	18,2	64 766
Biomedisinsk forskning med translasjonsperspektiv	185	30	13,8	66 129
Klinisk forskning innen psykisk helse og rus/avhengighet	54	14	23,0	19 074
Helsetjenesteforskning, forskning innen folkehelse, helseøkonomi mm	76	16	19,5	26 073
Totalt	558	96	17,2	176 042

Tabell 5. Suksessrate projekter med kvinnelig prosjektleder versus mannlig prosjektleder – åpen tematisk utlysning, prioriterte områder og midler til ikke-universitetssykehusene.

	2022	2023	2024	2025	2026
Søknader med kvinnelige prosjektleder (%)	41,6	49,2	47,8	48,8	52,2
Tildelte projekter med kvinnelige prosjektledere (%)	38,8	46,5	53,1	43,0	55,2
Suksessrate kvinner	14,9	18,9	23,0	16,3	18,2
Suksessrate menn	16,8	21,0	18,6	20,6	16,2

3 Administrerende direktørs anbefaling

Årets søknadsprosess har vært gjennomført på åpent og godt dokumentert vis. Faglig forsvarlighet, transparens og habilitet oppfattes å være ivaretatt, og søknadsprosessen er forankret både i Regionalt forskningsutvalg og Samarbeidsorganet i Helse Sør-Øst. Samtlige projektsøknader etter årets utlysning er vurdert av internasjonale fageksperter, og de innstilte prosjektene vurderes å være av høy vitenskapelig kvalitet og med betydelig nytteverdi for pasientbehandlingen.

Det er gledelig at ikke-universitetssykehusene fortsatt viser sterk innsats. Deres konkurransedyktighet i den tematisk åpne delen av utlysningen er betydelig styrket over de siste årene. Dette er resultatet av langsiktig og målrettet arbeid med forskning i hele regionen, der den strategiske innsatsen med en egen søknadspott for ikke-universitetssykehusene inngår som et viktig virkemiddel.

I alt fem prosjekter innen prioriterte områder har oppnådd innstilling med en samlet tildeling på noe over ni millioner kroner. Prosess for identifikasjon av fagområder for prioritering følges videre for neste års utlysning med beslutning i styrets møte i mars.

Administrerende direktør anbefaler at styret slutter seg til innstillingen vedtatt i Samarbeidsorganet for forskning, innovasjon og utdanning i Helse Sør-Øst om fordeling av det øremerkede tilskuddet fra Helse- og omsorgsdepartementet og vedtar tildeling av regionale, konkurranseutsatte forskningsmidler for 2026 i samsvar med innstillingen. Videre anbefales det at styret slutter seg til innstilling og tildeling av regionale forskningsmidler til prosjekter innen prioriterte områder, jf. styresak 25-2025 og prosjekter ved ikke-universitetssykehusene.

Trykte vedlegg:

1. Sammensetning av vurderingskomiteene
2. Konsernrevisjonens bekreftelse for tildeling av forskningsmidler innen prioriterte områder
3. Innstillingsvedtak i Samarbeidsorganet fra møte 05. desember 2025
- 4a. Individuell innstillingsliste (*utsatt offentlighet til etter styrebehandling*)
- 4b. Rangert venteliste (*utsatt offentlighet til etter styrebehandling*)

Utrykte vedlegg:

1. Utllysningstekst med omtale av søknadskategorier:
<https://helse-sorost.no/helsefaglig/forskning/forskningsmidler/utlysning-av-regionale-forskningsmidler>